DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Warszawa, 15 maja 1951 | Nr 8 | Poz. 53

T R E Ś C:

53.

OKÓLNIK Nr 5

z dnia 30 kwietnia 1951 r.

w sprawie organizacji i wykonania akcji zwalczania stonki ziemniaczanej w 1951 roku.

Zarządzam powszechne i sprawne wykonanie akcji zwalczania stonki ziemniaczanej w oparciu o rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 17 września 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 308) w celu całkowitego wygaszenia wykrytych ognisk oraz zabezpieczenia upraw polowych przed dalszą penetracją tego szkodnika w głąb kraju.

Kierownictwo fachowe akcją stonkową należy do kompetencji Służby Ochrony Roślin w Prezydiach Rad Narodowych — zgodnie z niżej załączoną ramową instrukcją wykonawczą. W tym zakresie proszę udzielić Służbie Ochrony Roślin wszelkiej potrzebnej pomocy.

Osoby, niestosujące się do zarządzeń władz, wydanych w zakresie akcji stonkowej, względnie wykraczające przeciw obowiązującym w tej mierze przepisom prawnym, należy pociągnąć, w wypadku stwierdzenia złej woli u tych osób, do odpowiedzialności karnej w trybie administracyjnym z art. 13 i 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin (Dz. U. R. P. Nr 108 — poz. 922, z 1932 r. Nr 67 — poz. 622 i z 1937 r. Nr 21 poz. 131).

Minister: **J. Dąb-Kocioł**

Załącznik do Okólnika Nr 5.

INSTRUKCJA

w sprawie poszukiwania i zwalczania stonki ziemniaczanej.

Zwalczanie stonki ziemniaczanej jest zagadnieniem ogólnokrajowym, mającym na celu zapewnienie planowego wzrostu plonów oraz dalszego rozwoju produkcji ziemniaka.

Służba Ochrony Roślin dla zrealizowania powierzonych jej w tym zakresie zadań, zorganizuje wszystkich rolników do akcji powszechnych lustracji upraw ziemniaczanych i likwidacji wykrytych ognisk stonki w oparciu o Gminne i Miejskie Rady Narodowe, instruktorów gminnych i sołtysów przy współudziale Związku Samopomocy Chłopskiej, Związku Młodzieży Polskiej, Służby Polsce, Związku Harcerstwa Polskiego, Ligi Kobiet, Kół Gospodyń Wiejskich, Komitetów Ochrony Roślin i młodzieży szkolnej oraz partii politycznych.

Akcja stonkowa dzieli się na:
1) prace organizacyjno-przygotowawcze przed rozpoczęciem właściwej akcji polowej,
2) akcję zakładania poletek chwytnych z roszczonych ziemniaków,
3) lustrację upraw ziemniaczanych,
4) likwidację wykrytych ognisk szkodnika,
5) markowanie terenu, gdzie notowano ogniska.

I. Prace organizacyjno-przygotowawcze.

Prace organizacyjno-przygotowawcze obejmują następujące zadania:
1) rozpracowanie planu akcji na wszystkich szczeblach w oparciu o wytyczne niniejszej instrukcji i wydanie w teren odpowiednich zarządzeń,
2) utworzenie bądź wznowienie Komitetów Ochrony Roślin na wszystkich szczeblach; plan w zakresie akcji stonkowej winien uwzględniać ścisły podział pracy między poszczególnych członków Komitetu i sposoby jego wykonania,
3) Prezydium Gminnej Rady Narodowej powoła gromadzkich przodowników (techników) akcji stonkowej — po jednym na każdą gromadę; przodowników tych wyznaczy sołtys w porozumieniu z Kołem Gromadzkim Związku Samopomocy Chłopskiej i Gromadzkim Komitetem Ochrony Roślin; dla ułatwienia czynności aparatu kontrolnego imienna lista przodowników winna znajdować się w Gminnej Radzie Narodowej u instruktora rolnego.
   Do zadań przodowników gromadzkich należy ogólny nadzór nad sprawnym zarganizowaniem i wykonaniem akcji poszukiwania i zwalczania stonki ziemniaczanej na terenie swojej gromady, a szczególnie nad zorganizowaniem drużyn poszukiwaczy i kolumn technicznych, nad przygotowaniem, składowaniem i zabezpieczeniem przydzielonych środków chemicznych oraz sprzętu pomocniczego (beczkowozy, naczyńka miarowe, wiadra, łopaty, paliki, butelki z naftą, tablice ostrzegawcze itp.), jak również dopilnowanie terminowego składania sprawozdawczości (dostarczanie na czas raportów z poszukiwania, meldunków z wykrycia ognisk itp.),
4) powołanie w strefie A pełnomocników akcji stonkowej wojewódzkich i powiatowych przez odnośne Prezydia Rad Narodowych na odpowiedni okres. Okres ten ustalają Prezydia Wojewódzkich Rad Narodowych na wniosek Stacji O. R. W strefie B powołuje się pełnomocników tylko w razie potrzeby według oceny Kierownika Stacji O. R. Do zadań pełnomocników należy szczególnie: powołać lotne komisje kontroli społecznej dla dopilnowania przebiegu lustracji polowych, zabezpieczyć rezerwy ludzkie do wykonania powszechnych lustracji upraw ziemniaczanych, zwłaszcza odnośnie organizowania ekip pomocniczych z ludności miejskiej, mobilizować środki lokomocji i sprzęt do uruchomienia kolumn likwidacyjnych, interweniować u władz administracyjnych i partyjnych w zakresie wyjednywania pomocy dla Służby O. R. oraz we wszystkich wypadkach niedociągnięć organizacyjnych; pełnomocnicy nie mogą rekrutować się spośród Służby O. R.,
5) wytypowanie płatnych kontrolerów gminnych akcji stonkowej; ilość kontrolerów przypadających na każdą gminę poda Prezydium Powiatowej Rady Narodowej,
6) przygotowanie drużyn poszukiwaczy w ilości dostosowanej do obszaru zajmowanego pod ziemniaki; drużyna winna liczyć przeciętnie 10 osób — na czele z kierownikiem drużyny; każda gromada winna być podzielona na kilka rejonów odpowiednio do ilości drużyn; kierownik drużyny odpowiedzialny jest za pracę swojej drużyny i przydzielony mu rejon; celem wzajemnej kontroli drużyny zmieniają co pewien czas rejony, a następnie wracają na swoje właściwe rejony,
7) gospodarstwa P.G.R. i inne władania publicznego przygotowują we własnym zakresie drużyny poszukiwaczy oraz kolumny techniczne; niezależnie od powyższego wykorzystanie rezerw aktywu społecznego, a przede wszystkim Z.M.P., S.P. i Z.H.P. oraz uczestników kolonii letnich i ekip poszukiwaczy rekrutujących się z ludności miejskiej — pozostawia się w pierwszym rzędzie potrzebom P.G.R., przy czym poszczególne Okręgowe Zarządy P.G.R. są obowiązane do ścisłego poro-

zumienia w tym zakresie działania z odnośnymi Stacjami O.R.,

8) przygotowanie kolumn technicznych do likwidacji ognisk stonki, ilość kolumn technicznych ograniczona jest ilością aparatów, w zasadzie jednak każda gromada winna mieć przeszkoloną kolumnę lekką gotową do akcji, jak również każda gmina 2 kolumny ciężkie; kolumna lekka składa się z 7—10 osób (7 aparatów plecakowych), ciężka z 5—7 osób (1 aparat motorowy);

9) zabezpieczenie w Prezydiach Wojewódzkich i Powiatowych Rad Narodowych środków lokomocji dla Służby Ochrony Roślin zgodnie z przewidzianym planem prac,

10) w zakresie propagandy — popularyzowanie przez Rady Narodowe wszystkich stopni oraz Komitety Ochrony Roślin w jaknajszerszym zakresie zagadnienia stonki, a zwłaszcza jej poszukiwania (pogadanki, kursy, odprawy, radio, filmy, plakaty, tablice, szablony, hasła, broszurki, ulotki itp.),

11) szkolenie podstawowe lub uzupełniające na specjalnych kursach lub odprawach w okresie poprzedzającym rozpoczęcie akcji polowej winno objąć przodowników gromadzkich, kierowników drużyn poszukiwaczy, płatnych kontrolerów gminnych, obsługę kolumn technicznych oraz cały aparat P.S.R. na wszystkich szczeblach.

II. Poletka chwytne.

1) Poletka chwytne z roszczonych ziemniaków należy założyć:
   a) na wszystkich polach ziemniaczanych (ogniskach), na których wystąpiła stonka w 1950 r., przynajmniej po 1 poletku na każdym polu; na polach o dużych powierzchniach, gdzie szkodnik wystąpił w kilku punktach daleko od siebie położonych, należy założyć odpowiednio większą ilość poletek,
   b) we wszystkich gminach, gdzie stonka nie występowała w 1950 r., przyczym ilość poletek dla poszczególnych gmin wyznacza odnośna Stacja O.R. na podstawie planu ogólnego,
   c) wszystkie majątki P.G.R., zgodnie z planem Zarządu Centralnego, założą—niezależnie od strefy—po jednym poletku w każdym majątku, zaś na polach ogniskowych jak wyżej w pkt a).
2) Ziemniaki na poletkach chwytnych na terenie zeszłorocznych ognisk należy opylać lub opryskiwać jak następuje:
   a) opylać co 7 dni Arsopulem lub preparatami HCH (Gammeksan, Bentoks i inne) w dawce 15 kg na 1 ha,
   b) opryskiwać co 14 dni Azotoksem M.s (0,5 kg preparatu fabrycznego na 100 litrów wody) lub Duolitem Emulsion Extra 182 (1 kg preparatu fabrycznego na 100 litrów wody) — w ilości ok. 800 litrów cieczy na 1 ha.
   Zabiegi opylania lub opryskiwania stosować od momentu wzejścia ziemniaków do I-ej lustracji ogólnej; po każdym ulewnym deszczu zabieg powtórzyć.
3) Pola wczesnych ziemniaków, uprawiane dla własnych potrzeb lub na sprzedaż poza ramami akcji stonkowej, należy traktować również jako chwytne poletka stonkowe, ujmując je w sprawozdawczości w oddzielną grupę jak na formularzu R. 25. d; użytkowników tych pól należy uświadomić o obowiązku dokonywania przeglądów (dostarczyć instrukcję).
4) Szczegółowe wskazówki w sprawie zakładania i prowadzenia poletek chwytnych z roszczonych ziemniaków w walce ze stonką ziemniaczaną zawarte są w oddzielnej instrukcji, wydanej przez Ministerstwo Rolnictwa i R.R.
5) Aparat kontrolny działający z upoważnienia Prezydiów Rad Narodowych winien objąć kontrolą również poletka chwytne.

III. Lustracje upraw ziemniaczanych.

1) Na każdego użytkownika gruntu należy nałożyć obowiązek przeglądania uprawianych przez niego ziemniaków i innych roślin, atakowanych przez stonkę, we własnym zakresie i własnymi siłami w okresach między lustracjami ogólnymi.
2) Niezależnie od przeglądów indywidualnych prowadzonych przez samych użytkowników gruntów **podstawą tegorocznej akcji poszukiwania stonki pozostają nadal lustracje ogólne (powszechne), prowadzone przez zorganizowane drużyny poszukiwaczy.**
3) Ustala się następujące granice zasięgu stref obronnych w odnośnych województwach:
   Strefa A obejmuje pas między zachodnią granicą Polski, a linią którą stanowią wschodnie granice powiatów: Gdańsk, Tczew (woj. gdańskie), Świecie, Bydgoszcz, Inowrocław (woj. pomorskie), Konin, Koło, Turek, Kalisz, Kępno, (woj. poznańskie), Kluczborek, Olesno, Dobrodzień, Lubliniec, Zawiercie, Będzin, Pszczyna, Bielsko, Cieszyn, (woj. śląskie).
   Strefa B obejmuje resztę kraju na wschód od strefy A. Ponadto w strefie B wprowadza się obszar obronny, obejmujący powiaty Biłgoraj i Zamość (woj. lubelskie), który należy traktować tak jak strefę A.
4) Obowiązuje następująca częstotliwość lustracji ogólnych: w strefie A i w obszarach obronnych — 7, w strefie B — 4 lustracje; zmniejszenie ilości lustracji bez specjalnego w tej sprawie odwołania jest niedopuszczalne; przesunięcie terminu lustracji na najbliższy dzień pogodny, ze względu na niesprzyjające warunki atmosferyczne, może dokonać sołtys po porozumieniu z kontrolerem gminnym lub z przodownikiem gromadzkim akcji stonkowej; o zmianie terminu należy natychmiast zawiadomić Prezydium Gminnej Rady Narodowej.
5) Ustala się następujące jednolite nazwy lustracji we wszystkich strefach:
   Lustracje wstępne: obejmą tylko poletka chwytne z roszczonych ziemniaków; lustracje te przeprowadzają sami **użytkownicy gruntów co dzień lub najmniej co drugi dzień** w okresie od momentu wzejścia ziemniaków do rozpoczęcia I-ej lustracji ogólnej.
   Lustracje ogólne przeprowadzą drużyny poszukiwaczy na wszystkich uprawach ziemniaków; termin rozpoczęcia I-ej lustracji ogólnej ustala się na okres, gdy 30% ogólnego obszaru ziemniaków w województwie osiągnie 10 cm wysokości; terminy rejonowych lustracji ogólnych ustalą Prezydia Powiatowych Rad Narodowych w porozumieniu ze Stacją Ochrony Roślin.
   Lustracje dodatkowe należy przeprowadzać jak następuje:
   a) na polach ogniskowych (ogniskach) lustracje codzienne przez okres tygodnia (to znaczy licząc 7 dni codziennej lustracji nie od dnia znalezienia pierwszych okazów stonki na danym polu ogniskowym, lecz 7 dni od dnia znalezienia ostatnich okazów stonki),
   b) na powierzchni objętej zabiegami chemicznymi w promieniu od 200 do 1.000 metrów — lustracje co 10 dni do końca okresu wegetacyjnego,
   c) w ogniskach odosobnionych (izolowanych) na powierzchni objętej zabiegami chemicznymi w promieniu 5 km — lustracje co 2 tygodnie do końca okresu wegetacyjnego. Ogniska odosobnione (izolowane), to znaczy takie ogniska, które pojawią się poza zwartym kompleksem występowania stonki — określa w każdym wypadku Kierownik Stacji Ochrony Roślin, zawiadamiając o tym Ministerstwo Rolnictwa i R.R.,
   d) ponadto lustracje dodatkowe mogą być przeprowadzane na każdym terenie zależnie od decyzji Kierownika Stacji O.R.
   Lustracje uzuelniające (t.zw. karne) zarządza natychmiast aparat kontrolny, działający z upoważnienia Prezydiów Rad Narodowych w wypadku niedociągnięć w jakiejkolwiek z wyżej wymienionych lustracji.
5) Ustala się następujące minimalne normy pracy dla 1 poszukiwacza (lustratora) stonki: przy I-ej lustracji ogólnej 1,5 ha, przy dalszych lustracjach należy normy tak dostosować, aby przy końcowych lustracjach wypadło 0,5—0,25 ha na 1 poszukiwacza.
6) Lustracje należy wykonać na 100% powierzchni ziemniaka (wyłączeniu mogą podlegać ziemniaki w toku sadzenia, zalane wodą, wykopane itp. — ujęte w sprawozdawczości jako powierzchnia niezlustrowana; suma powierzchni zlustrowanej i niezlustrowanej winna odpowiadać ściśle ogólnej powierzchni upraw ziemniaka w danej miejscowości, gminie itd.).
7) Jednocześnie lustracji podlegają rośliny pokrewne ziemniakom np. pomidory i chwasty psiankowate (lulek czarny, miechunka i inne).
8) W czasie lustracji należy przeglądać ziemniaki samosiejki, które mogą wyrosnąć na polach, gdzie rosły ziemniaki w roku poprzednim i osłonięte zbożem mogą stać się niebezpieczną wylęgarnią szkodnika.
9) Lustracjami należy również objąć pola ogniskowe z ubiegłego roku, zwłaszcza miejsca wypalone i ich pobliże; w wypadku zaobserwowania chrząszczy wiosennego pokolenia, wychodzących z gleby z tych miejsc, podać w raporcie z wykrycia ognisk (Formularz R. 25. g) takie ognisko, jako recydywę zeszłoroczną.
10) Nieodzownym elementem akcji poszukiwania stonki winna być równoczesna jej kontrola dokonywana przez powołany w tym celu aparat kontrolny.

IV. Likwidacja ognisk.

Likwidacja wykrytych ognisk stonki odbywa się pod ścisłym nadzorem fachowym Służby Ochrony Roślin i na koszt Skarbu Państwa.

1. **Zabiegi profilaktyczno-wiosenne.**
Wszystkie ogniska z poprzedniego roku należy opylić najpóźniej do końca kwietnia na powierzchni wypalonej prepartem HCH 12% przy zastosowaniu dawki 400 kg na 1 ha lub HCH 8% w dawce 600 kg na 1 ha; rozsiany preparat lekko wgrabić w glebę.

2. **Wykrycie ogniska oraz zabiegi wstępne.**
W wypadku znalezienia stonki należy:

a) oznaczyć dokładnie i w sposób widoczny kołkiem lub wiechą miejsce znalezienia stonki,

b) znalezione **okazy owadów przesłać natychmiast nieżywe w nafcie** w zakorkowanej butelce do Prezydium Gminnej Rady Narodowej wraz z protokółem sporządzonym wg formularza R. 25. g., na butelce nalepić etykietkę (nazwisko i imię użytkownika, gromada, gmina),

c) całe pole ziemniaczane, a szczególnie krzaki w pobliżu miejsca znalezienia szkodnika, dokładnie przeszukać i zastosować ręczny zbiór owadów.

3. **Zabiegi chemiczne.**
Zabiegi chemiczne stosowane przy zwalczaniu stonki można podzielić na dwie grupy:

A. **Zabiegi bezpośrednie (w małym promieniu ogniska)**, zmierzające do zupełnej likwidacji wykrytych stadiów owada należy stosować jak następuje:

a) krzaki opanowane przez szkodnika oraz krzaki sąsiednie w promieniu 3 metrów od zewnętrznego krzaka porażonego zniszczyć całkowicie przez wypalenie słomą lub innym sposobem, powierzchnię ziemi wyrównać i zdezynsekować dwuchloroetanem na powierzchni o 1 metr szerszej niż powierzchnia wypalona, dając 600 cm^3 dwuchloroetanu na 1 m^2; dwuchloroetan wprowadza się do gleby za pomocą specjalnych injektorów lub pod łopatę na głębokość 25 cm równomiernie w 4 punktach na każdym metrze, po 150 cm^3 w każdym punkcie;

b) bezpośrednio po gazowaniu opylić powierzchnię wypaloną preparatem HCH 12% przy zastosowaniu dawki 400 kg na 1 ha lub HCH 8% w dawce 600 kg na 1 ha; rozsiany preparat lekko wgrabić w glebę,

c) następnie ziemniaki w promieniu 20—50 metrów od granicy wypalonej opylić preparatem DDT lub HCH 8% przy zastosowaniu dawki 30 kg na 1 ha lub opryskać, zwłaszcza w okolicach częstych opadów atmosferycznych. Doulitem 1%-owym.

Stosowanie dwuchloroetanu i HCH w centralnym punkcie ogniska winno mieć miejsce tam, gdzie stwierdzono ogniska z larwami oraz ogniska z owadami letniego pokolenia.

B. **Zabiegi profilaktyczne (w dużym promieniu ogniska)**, zmierzające do zabezpieczenia ziemniaków bezpośrednio sąsiadujących z ogniskiem, polegają na opyleniu ziemniaków preparatem typu DDT (Azotoks, Gesarol — 5% lub 10%) w dawce 20 kg na 1 ha lub opryskaniu arsenianem wapnia 0,5% względnie Doulitem 1%-owym. Te zabiegi profilaktyczne należy przeprowadzać:

a) na terenach intensywnego występowania ognisk w promieniu 200—1000 metrów od centralnego punktu ogniska,

b) w ogniskach odosobnionych (izolowanych) w promieniu 5 km od centralnego punktu ogniska.

4. Zabiegi profilaktyczne należy przeprowadzać w następujących okresach:

a) pierwsze zabiegi przeprowadzić natychmiast po wykryciu chrząszczy wiosennych (maj, czerwiec),

b) drugie z kolei zabiegi przeprowadzić w czasie spodziewanego pojawienia się larw pierwszego pokolenia (czerwiec),

c) trzecie zabiegi przeprowadzić w okresie spodziewanego pojawienia się chrząszczy letniego pokolenia (lipiec).

5. W wypadku wykrycia ognisk **z pojedyńczymi chrząszczami** zabiegi w małym promieniu ogniska (pkt. IV. 3. A.) nie są konieczne; co do zabiegów w dużym promieniu (pkt. IV. 3. B.), to jeżeli po przeprowadzeniu pierwszego opylania lub opryskiwania, w wyniku dalszych lustracji, poza wyżej wymienionym pojedyńczym chrząszczem, nie zostanie stwierdzony ani jeden okaz stonki (niezależnie od stadium rozwojowego) — wykonanie dwóch dalszych zabiegów pozostawia się decyzji Kierownika Stacji Ochrony Roślin.

6. W wypadku wykrycia ognisk z larwami letniego pokolenia należy przeprowadzić zabiegi likwidacyjne jak w pkt. IV. 3 A. oraz jednokrotne opylanie lub opryskiwanie jak w pkt. IV. 3. B.

7. W wypadku wykrycia chrząszczy lub larw w czasie wykopek należy przeprowadzić gazowanie gleby i opylanie HCH w małym promieniu ogniska bez dalszych zabiegów.

V. Markowanie terenu.

Po zakończeniu akcji należy sporządzić szkice sytuacyjne wykrytych ognisk (jeden dla całej gromady), zaznaczając numer ogniska oraz punkty. Na polu każdy punkt ogniska oznaczyć, wbijając palik (odpowiednio umocowany) pośrodku punktu.

Każde ognisko powinno znajdować się pod obserwacją w ciągu dwóch następnych lat. Z tego względu na każdym polu ogniskowym należy umieścić tabliczkę z napisem: Ognisko Nr ..... 19.... rok.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. **Sprawozdawczość z prac przygotowawczych i lustracji wstępnych na poletkach chwytnych z roszczonymi ziemniakami.** Obowiązuje jedno sprawozdanie sumaryczne według formularza R. 25. d., które winno przesłać: Prezydium W.R.N. do Ministerstwa Rolnictwa i R.R. — 15.VII., Prezydium P.R.N. do Prezydium W.R.N. — 30.VI., Prezydium G.R.N. do Prezydium P.R.N. — 15.VI.

2. **Sprawozdawczość z lustracji ogólnych i dodatkowych:**

a) każdego dnia bezpośrednio po zakończeniu lustracji w gromadzie kierownicy drużyn sporządzają wspólny raport z poszukiwania stonki ziemniaczanej na specjalnym blankiecie; wypełniony blankiet raportowy sołtys po podpisaniu odsyła natychmiast do Prezydium Gminnej Rady Narodowej,

b) gospodarstwa P.G.R. sporządzają raporty z poszukiwania stonki ziemniaczanej w dwu identycznych egzemplarzach — jeden egzemplarz przesyłają do właściwego Prezydium Gminnej Rady Narodowej, drugi zaś do odnośnego Zespołu P.G.R., który sporządza zestawienie zbiorcze i przesyła je do Zarządu Okręgowego P.G.R.,

c) Prezydium Gminnej Rady Narodowej (względnie kontroler gminny akcji stonkowej) po otrzymaniu raportów od sołtysów i gosp. P.G.R. sporządza raport zbiorczy i tego samego dnia podaje telefonicznie dane do Prezydium P.R.N. (dla instruktora ochrony roślin), a następnie przesyła tamże raport zbiorczy wraz z raportami gromadzkimi i gosp. P.G.R.,

d) Prezydium Powiatowej Rady Narodowej (instruktor ochrony roślin) po otrzymaniu telefonicznych raportów gminnych sporządza zestawienie powiatowe i podaje je Stacji Ochrony Roślin, najpierw telefonicznie (główne dane), a następnie pełne dane pisemnie według formularza R. 25. f., najpóźniej w 8 dni po zakończeniu lustracji,

e) Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej (Stacja Ochrony Roślin) przesyła szczegółowe zestawienie według formularza R. 25. f. do Ministerstwa Rolnictwa — w 14 dni po zakończeniu lustracji.

3. **Meldunki z wykrycia ognisk:**

a) dane o wykryciu pierwszych ognisk Prezydium Powiatowej Rady Narodowej poda natychmiast do Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej (dla Stacji Ochrony Roślin) — drogą telefoniczną lub telegraficzną (data wykrycia ogniska, powiat, miejscowość, ilość znalezionych okazów stonki); w ten sam sposób Stacja Ochrony Roślin przekaże te dane Ministerstwu Rolnictwa,

b) przy większym nasileniu ognisk instruktora ochrony roślin obowiązują meldunki cotygodniowe według poniższego wzoru:

Meldunek Nr ....

z wykrycia i zabezpieczenia ognisk stonki ziemniaczanej

Stan na dzień . . . .

Gmina	Gromada	Ilość wykrytych		Recydywy ognisk		Ilość znalezionych okazów stonki — ogółem				Zabezpieczono punktów
		ognisk	punktów	zeszłoroczne	tegoroczne	chrząszczy	złóż jaj	larw	poczwarek	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Przez „zabezpieczenie punktów" (rubryka 11) należy rozumieć zabiegi już wykonane lub będące w toku wykonania w małym promieniu ogniska.

Instruktor ochrony roślin przesyła powyższy meldunek w każdą sobotę do Stacji Ochrony Roślin, która sporządza zestawienie powiatami i przesyła do Ministerstwa Rolnictwa (Wydział Ochrony Roślin) we wtorek każdego tygodnia. Ministerstwo i Stacja O.R. może zarządzić w miarę potrzeby, aby ponadto meldunki te były nadawane drogą telefoniczną.

4. **Sprawozdawczość z likwidacji ognisk.**

Instruktor ochrony roślin winien prowadzić kartotekę na specjalnych arkuszach. Kartoteka obejmuje: I — Wykrycie ognisk, II — Likwidację ognisk, III — Koszty likwidacji ognisk z budżetu Min. Roln. i R.R. Podstawę do wypełniania kartoteki stanowią: I — Raporty z wykrycia ognisk (Formularz R. 25. g), II — Raport z likwidacji ognisk (Formularz R. 25. h.) oraz III — ewidencja wydatków. Wyciągi z cz. II kartoteki (od rubryki 15 do 32) instruktor o. r. winien przesłać Stacji O.R., która wprowadzi je do swojej kartoteki i z kolei prześle je do Ministerstwa sumarycznie dla całego województwa. Ustala się trzy terminy sporządzenia powyższych zestawień w toku akcji: 1) za okres od początku akcji do 10 czerwca, 2) od 11 czerwca do 30 czerwca, 3) od 1 lipca do 21 lipca. Sprawę sposobu sporządzania zestawień dla Stacji O.R. (gromadami, gminami, sumarycznie dla całego powiatu) pozostawia się decyzji Kierownika Stacji. Niezależnie od powyższego jest rzeczą bezwzględnie konieczną dla sprawnego przebiegu akcji, aby sygnalizować w miarę potrzeby Stacji O.R. i Ministerstwu zapotrzebowanie na uzupełniające ilości środków chemicznych, co musi być podane dostatecznie wcześnie, aby można było dokonać przerzutów z magazynów centralnych.

5. **Sprawozdawczość roczna.**

Termin nadesłania końcowego sprawozdania z całokształtu akcji poszukiwania i zwalczania stonki ziemniacznej: a) cyfrowego (ostatecznie skorygowane zestawienia według formularzy R. 25. d, f, i, j), oraz b) opisowego — upływa dla Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w dniu 15 października 1951 r., dla Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w dniu 30 października 1951 r.

Wskazówki w sprawie zachowywania środków ostrożności przy pracy środkami chemicznymi.

A) Preparaty z grupy DDT i HCH w dawkach używanych do zwalczania owadów — są w zasadzie nieszkodliwe dla ludzi i zwierząt. Niemniej przy stałej pracy tymi środkami należy zasłonić nos i usta przepaską z rzadkiej tkaniny lub maską przeciwpyłową.
Opylać zawsze z wiatrem.
Przy pracy roztworami i emulsjami stężonymi należy zastosować rękawice (gumowe lub brezentowe), okulary ochronne i specjalną odzież roboczą.
Ponieważ preparaty tej grupy są trujące nietylko dla stonki, lecz również dla innych owadów, obowiązkiem każdego rolnika jest zabezpieczyć pszczoły przed ewentualnym zatruciem.

B) Arsenian wapnia jest silną trucizną również dla ludzi i zwierząt, to też przy stosowaniu tego preparatu należy zachować następujące środki ostrożności:

1) zawiadomić zawczasu, w porozumieniu z lekarzem powiatowym, władze gminne oraz okoliczną ludność, że na terenie danej gromady będą stosowane opryskiwania tym środkiem,
2) pola potraktowane arsenianem i pola sąsiednie w zasięgu działania preparatu należy zaopatrzyć w tablice ostrzegawcze z napisem: „Roślinność zatruta, wypasanie i zbieranie paszy wzbronione",
3) w czasie pracy palenie tytoniu i przyjmowanie pokarmów jest niedopuszczalne, nie wolno również dotykać twarzy lub przecierać oczu,
4) po pracy pracownicy zajęci przy truciznach winni umyć starannie twarz i ręce ciepłą wodą z mydłem (polewać z garnuszka) i przepłukać usta,
5) w odzieży zanieczyszczonej trucizną nie należy wchodzić do izb mieszkalnych i budynków gospodarskich,
6) każdego dnia po zakończeniu pracy odzież roboczą należy zdjąć i starannie wytrzepać; jeśli odzież jest mokra należy ją wytrzepać po wysuszeniu,
7) preparaty przeznaczone do akcji zwalczania stonki szczególnie arseniany należy przechowywać w miejscach odosobnionych i zamkniętych, nie mających bezpośredniej styczności z pomieszczeniami przeznaczonymi dla ludzi i zwierząt oraz na pokarm i paszę,
8) opakowanie papierowe po użyciu preparatów spalić a popiół zakopać,
9) wody płuczkowe (po myciu, praniu, płukaniu zanieczyszczonych naczyń itp.) należy odprowadzić do specjalnego dołu (zdala od studzien i wód bieżących) i zasypać,
10) w miejscach sporządzania płynów względnie napełniania opylaczy, co winno się również odbywać zdala od studzien i wód bieżących, należy ziemię zatrutą zgarnąć i zakopać, a zatrute miejsce przysypać ziemią zdrową, to jest niezatrutą,
11) naczynia beczkowozy, oraz wszelki sprzęt pomocniczy, użyty do sporządzania płynów należy natychmiast po zakończeniu akcji przemyć i złożyć w magazynie (patrz pkt. 7) pod odpowiedzialnością wyznaczonej osoby,
12) beczkowozy metalowe, użyte w akcji do przyrządzania trucizn, mogą być oddane do użytku dopiero wtedy, gdy instruktor ochrony roślin lub komisja kontrolna udzieli na piśmie zezwolenia, że są wolne od trucizny,
13) dla uniknięcia omyłek beczkowozy należy oznaczyć napisem oraz numerem, zanotowanym w ewidencji Gminnej Rady Narodowej,
14) naczynia drewniane nie mogą być używane zasadniczo do przyrządzania trucizn, a raz użyte nie nadają się do innych celów,
15) przy przewozie zachować jaknajdalej posuniętą ostrożność, aby nie dopuścić do rozsypania trującego preparatu na trasie transportowej.
16) w sprawie przewozu, przeładunku i magazynowania materiałów niebezpiecznych i łatwopalnych, wybuchowych, trujących, żrących, zakaźnych w transporcie samochodowym — obowiązuje Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 23 grudnia 1950 r. (Dz. U. Min. Rol. i R.R. z 30.XII. 1950 r. Nr 16, poz. 128).

Prezydium W.R.N. w . . . .
wzgl.
Prezydium P.R.N. w . . . .
wzgl.
Prezydium G.R.N. w . . . .
Nr (Znak) . . . .
Data . . . .

. . . .
podpis

Formularz R. 25. d.
(wprowadzony 10.III 1951 r.)

SPRAWOZDANIE

z prac przygotowawczych i lustracji wstępnych na poletkach chwytnych z roszczonymi ziemniakami

Termin nadesłania: przez Prezydium W.R.N. do Ministerstwa Rolnictwa i R.R. — 15.VII, przez Prezydium P.R.N. do Prezydium W.R.N. — 30.VI., zaś przez Prezydium G.R.N. do Prezydium P.R.N. — 15.VI.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Poletka			
		P. G. R.	Założone przez Służbę Ochr. Roślin	inne	razem
1	2	3	4	5	6
I Liczba poletek	poletko				
II Łączna powierzchnia poletek	ha				
III Wysadzono ziemniaków	q				
IV Ogólna liczba dni, w których przeprowadzano lustracje	dzień				

Dane uzupełniające:
1. Data rozpoczęcia roszczenia . . . .
2. Data wysadzenia ziemniaków . . . .
3. Data pierwszych wschodów . . . .
4. Lustracje na poletkach były przeprowadzane od dnia . . . . . . do dnia . . . . . .
5. Liczba ognisk stonki ziemniaczanej, wykrytych na poletkach: . . . .
   a) P.G.R. . . . .
   b) założonych przez Służbę Ochrony Roślin . . . .
   c) innych poletkach ziemniaczanych . . . .

Inne dane i uwagi: . . . .
. . . .

— —

Prezydium G.R.N. w . . . .
wzgl.
Sołtys gromady w . . . .
wzgl.
Gospodarstwo P.G.R w . . . .
Data . . . .

Formularz R. 25. e.
(wprowadzony 10.III 1951 r.)

RAPORT Z POSZUKIWANIA STONKI ZIEMNIACZANEJ

Nazwa i numer kolejny lustracji . . . .
Liczba zorganizowanych drużyn w gromadzie wzgl gosp. P.G.R. . . . .
w tym drużyn czynnych . . . .

Dnie (daty), w których przeprowadzano lustracje	Warunki atmosferyczne (niepotrzebne skreślić)	Liczba przepracowanych roboczo-dni w czasie lustracji	Zlustrowana powierzchnia upraw ziemniaczanych ha	Znaleziono okazów stonki				Niezlustrowana powierzchnia upraw ziemniaczanych ha	Przyczyny niezlustrowania (np. ziemniaki nie wzeszły, zalane wodą i t. p.)
				chrząszczy sztuk	złóż jaj sztuk	larw sztuk	poczwarek sztuk		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	ciepło zimno słonecznie chmurno dżdżysto								
	ciepło zimno słonecznie chmurno dżdżysto								
	ciepło zimno słonecznie chmurno dżdżysto								
W ciągu całej lustracji									

Podpisy:

. . . .
kierownicy drużyn poszukiwaczy

. . . .
gm. kontroler akcji stonkowej   sołtys lub kierownik gosp. P.G.R.

Wykaz gospodarzy do ukarania, którzy bez usprawiedliwienia nie delegowali ludzi do poszukiwania (nazwiska i imiona): . . . .

. . . .
podpis sołtysa

OBJAŚNIENIA odnośnie wypełniania raportu

1. Raport niniejszy (w 1 egzemplarzu) wypełniają wspólnie kierownicy drużyn codziennie po ukończeniu pracy, zaś ostatniego dnia lustracji podpisują raport i oddają go niezwłocznie sołtysowi, który po podpisaniu przesyła z kolei raport do Prezydium Gminnej Rady Narodowej.
2. Gospodarstwa P.G.R. sporządzają raport z poszukiwania stonki ziemniaczanej, ściśle według niniejszego formularza, w dwu identycznych egzemplarzach, z których jeden przesyłają do właściwego Prezydium Gminnej Rady Narodowej, drugi zaś do odnośnego Zespołu Majątków P.G.R.
3. Prezydium Gminnej Rady Narodowej, niezwłocznie po otrzymaniu raportów od sołtysów i majątków P.G.R.. sporządza raport zbiorczy (według niniejszego formularza) i tego samego dnia podaje telefonicznie raport zbiorczy do Prezydium Powiatowej Rady Narodowej (dla instruktora ochrony roślin), a następnie przesyła go tamże wraz z raportami gromadzkimi i gosp. P.G.R.
4. W wypadku zarządzenia lustracji karnych, jako właściwy raport należy uważać raport z lustracji karnej.
5. Powierzchnia zlustrowana plus powierzchnia niezlustrowana równa się ogólnej powierzchni pod uprawę ziemniaków w całej gromadzie wzgl. gminie.
6. Przy obliczeniu roboczo-dni (rubryka 3) należy 4 godziny zużyte przy poszukiwaniu stonki liczyć za 1 roboczodzień. Np.: jeżeli 12 osób poszukiwało stonki przez 3 godziny w ciągu dnia i zatem przepracowało razem 36 godzin oznacza to, że zużyto 36 : 4 = 9 robotniczo-dni.

OBJAŚNIENIA odnośnie wykonywania lustracji.

1. Każda lustracja musi objąć wszystkie uprawy ziemniaków w danej gromadzie wzgl. gminie.
2. Poszukiwania należy przeprowadzać ściśle w dnie wyznaczone przez Stacje Ochrony Roślin; jeżeli jednak warunki atmosferyczne nie sprzyjają poszukiwaniu (zimno, deszcze) sołtys w porozumieniu z gminnym kontrolerem lub przodownikiem gromadzkim, może przełożyć termin lustracji na najbliższy dzień pogodny, zawiadamiając o tym niezwłocznie Prezydium Gminnej Rady Narodowej.
3. W wypadku znalezieina okazów stonki, kierownik drużyny obowiązany jest oznaczyć dokładnie (kołkiem lub wiechą) miejsce znalezienia stonki, policzyć znalezione na nich poszczególne stadia stonki — skupienia jaj, larwy, chrząszcze, a nawet poczwarki, jeżeli zarządzono przesiewanie ziemi. Jednocześnie należy sporządzić raport z wykrycia ognisk stonki ziemniaczanej według formularza R. 25. g.
4. Znalezione okazy stonki należy wrzucić do butelki z naftą, zakorkować i przesłać natychmiast do Prezydium G.R.N., łącznie z raportem z wykrycia stonki ziemniaczanej.
5. Za dokładne wykonanie lustracji, zgodnie z instrukcją Ministerstwa Rolnictwa i R.R., odpowiedzialny jest sołtys wzgl. kierownik gosp. P.G.R. oraz wyznaczony na daną gromadę przez Prezydium P.R.N. kontroler gminny akcji stonkowej. W wypadku stwierdzenia niedociągnięć kontroler gminny lub lotne komisje kontroli społecznej (upoważnione przez Prezydia Rad Narodowych) mogą zarządzić z miejsca powtórzenie lustracji, zawiadamiając o tym Prezydium Gminnej Rady Narodowej.

— —

Prezydium G.R.N. w . . . .
wzgl.
Sołtys Gromady w . . . .
wzgl.
Gospodarstwo P.G.R. w . . . .
Data . . . .

Formularz R. 25. g.
(wprowadzony 10.III 1951 r.)

Raport z wykrycia ognisk stonki ziemniaczanej

Od początku akcji poszukiwania wykryto (łącznie z podanymi w niniejszym raporcie):
ognisk*) . . . .
punktów**) . . . .

Nr ogniska ***)	Data wykrycia ogniska	Użytkownik (nazwisko i imię wzgl. Spółdz. Prod. wzgl. Gosp. P. G. R. wzgl. inne gospodarstwa państwowe)	Liczba punktów na ognisku	Liczba ognisk wykrytych		Recydywy ognisk****)		Liczba znalezionych okazów stonki w chwili wykrycia ogniska — sztuk				Powierzchnia ogniska ha
				w czasie lustracji przez drużynę poszukiwaczy	poza lustracjami przez inne osoby	ześło-rocznych	tego-rocznych	chrząszczy	złóż jaj	larw	poczwarek	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Dane uzupełniające: . . . .

. . . .
(podpis)

Objaśnienia.

Raport niniejszy (w 2 egzemplarzach) wypełniają wspólnie kierowniczy drużyn poszukiwaczy w dniu wykrycia nowego lub nowych ognisk, podpisują i oddają go niezwłocznie sołtysowi, który po podpisaniu przesyła z kolei raport (oba egzemplarze) wraz ze znalezionymi okazami stonki do Prezydium Gminnej Rady Narodowej.

Gospodarstwa P.G.R. sporządzają raport w dniu wykrycia nowego wzgl. nowych ognisk w 2 egzemplarzach (ściśle wg niniejszego formularza) i przesyłają go niezwłocznie (oba egzemplarze) wraz ze znalezionymi okazami stonki do Prezydium Gminnej Rady Narodowej.

Prezydium Gminnej Rady Narodowej, **natychmiast** po otrzymaniu raportu z wykrycia ogniska, zawiadamia o tym telefonicznie Prezydium Powiatowej Rady Narodowej ,a ponadto jednocześnie przesyła do Prezydium Powiatowej Rady Narodowej jeden egzemplarz raportu wraz ze znalezionymi okazami stonki; drugi egzemplarz pozostawia w aktach.

*) Ognisko — pole ziemniaczane, na którym znaleziono stonkę.

**) Punkt — skupisko krzaków ziemniaczanych, na których znaleziono stonkę (na jednym polu ogniskowym — ognisku — może znajdować się kilka punktów).

***) Wykrywane ogniska należy oznaczać kolejno numerami: 1, 2, 3, itd.

****) Recydywami ognisk (rubr. 7 i 8) nazywamy ogniska pojawiające się ponownie mimo przeprowadzonych zabiegów chemicznych; oznacza to, że ogniska nie zostały całkowicie zlikwidowane. Jeżeli chrząszcze zostaną znalezione na ognisku zeszłorocznym (na powierzchni wypalonej), wówczas mamy do czynienia **z recydywą zeszłoroczną.** Jeżeli natomiast ognisko zostanie wykryte w bieżącym roku (np. 6 czerwca zostaną znalezione chrząszcze) i pomimo przeprowadzenia zabiegów likwidacyjnych (np. opylania) w późniejszym okresie, na tym samym polu ogniskowym, zostaną znalezione nowe okazy stonki w następnym stadium rozwojowym (np. 24 czerwca zostaną znalezione larwy), wówczas mamy do czynienia **z recydywą tegoroczną.**

— —

. . . .
(Nazwisko i imię kierownika kolumny)
Data

. . . .
(podpis)

Formularz R. 25. h.
(wprowadzony 10.III. 1951 r.)

Raport z likwidacji ognisk stonki ziemniaczanej

Pracę wykonano na zlecenie . . z dnia . . . .
Powiat . . . gmina . . . gromada . . .

Nr ogniska	Użytkownik (nazwisko i imię wzgl. Spółdz. Prod. wzgl. Gosp. P. G. R.)	Powierzchnia objęta: wypalaniem zniszczeniem			dezynsekcją gleby			opylaniem			opryskiwaniem		
		kolejność zabiegów	data	m²	kolejność zabiegów	data	m²	kolejność zabiegów	data	m²	kolejność zabiegów	data	m²
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
X	pola nieporażone stonką*) — razem												
X	Ogółem	X	X		X	X		X	X		X	X	

Zużyto w akcji: dwuchloroetan	HCH 12%	H H 5–8%	Azotoks (emulsja)	Azotoks (Gesarol) do opylania	Arsenian wapnia	Nafta	Inne		Liczba czynnych kolumn: lekkich	ciężkich	Robocizna: dniówki piesze: płatne	bezpłatne	dniówki konne: płatne	bezpłatne
kg	kg	kg	kg	kg	kg	litr	kg	kg						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Dane uzupełniające i uwagi kierowników kolumn:

. . . .
. . . .

Objaśnienia.

Raport niniejszy wypełnia kierownik ekipy lotnej względnie kierownicy kolumn technicznych (miejscowych) po zakończeniu zabiegów likwidacyjnych na terenie całej gromady i niezwłocznie przesyła go do Prezydium Gminnej Rady Narodowej, która z kolei raport ten natychmiast przesyła do Prezydium Powiatowej Rady Narodowej (dla instruktora ochrony roślin).

*) Jeżeli zabiegi (opylanie, opryskiwanie) są przeprowadzane w dużym promieniu ogniska i obejmują nie tylko pola ogniskowe porażone stonką lecz również inne pola nieporażone stonką, należy w raporcie wymienić tylko użytkowników pól ogniskowych, natomiast użytkowników pól nieporażonych wymieniać nie należy, a zabiegi przeprowadzone na tych polach podać łącznie dla całej gromady w ostatniej rubryce poziomej („pola nieporażone stonką — razem").

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, Warszawa, Nowogrodzka 56
Wydział Prezydialny Pokój 219. Tel. 887-84.

Konto P.K.O. I-1888/431 Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w Warszawie.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Cena 2 zł.

Drukarnia Akcydensowa, W-wa, Tamka 3. 9500.
Zam. 1371. 11.V—17.V-51. 2-B-29774.